

TRANÅS KOMMUN

Tranås kommuns plan för räddningsinsats vid Carpenter Sweden AB 2024

Kommunens plan för räddningsinsats vid Carpenter Sweden AB

Farlig verksamhet

Då Carpenter Sweden AB i Tranås hanterar en stor volym av kemikalier och därmed omfattas en s.k. Sevesolagstiftning har kommunen upprättat en plan för hur man ska minimera konsekvenserna vid en eventuell olycka.

Nedan återfinns Tranås kommuns räddningstjänsts plan för räddningsinsats vid Carpenter Sweden AB. Enligt Lag (SFS 1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen) ska allmänheten ha möjlighet att lämna synpunkter på denna plan. Denna möjlighet ges här.

Kommunens plan för räddningsinsats beskriver hur Tranås Kommuns räddningstjänst förbereder sig och agerar i händelse av en olycka på det berörda företaget.

Bakgrund till kommunens plan för räddningsinsats

Kommunen ansvarar för att de som kan löpa risk att påverkas av en allvarlig kemikalieolycka vid verksamheten är informerad om vilka säkerhetsåtgärder som ska vidtas och hur man ska agera vid en olycka. Kommunens plan för räddningsinsatser ska upprättas i samverkan med verksamhetsutövaren, Carpenter Sweden AB, och allmänheten ska på lämpligt sätt kunna lämna synpunkter på planen. Längre ner i texten finns information om hur man kan lämna sina synpunkter till kommunen.

Lagar

Carpenter Sweden AB omfattas genom sin hantering av kemikalier av ”Lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa skador till följd av kemikalieolyckor (1999:381)” – även kallad Sevesolagen. Lagen är indelad i två kravnivåer (beroende på vilken typ och mängd av kemikalie man hanterar) varav Carpenter Sweden AB omfattas av den högre nivån. Kommunen ansvarar enligt förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor för att en kommunal plan för räddningsinsats upprättas för anläggningar som omfattas av den högre kravnivån.

Generell kommunal plan för räddningsinsats

Trots förebyggande arbete kan det inträffa olyckor och bränder i samhället. Vid en olycka larmas räddningstjänsten via SOS 112. Vid dessa tillfällen larmar SOS Alarm de styrkor som anses nödvändiga för att klara den uppkomna situationen. Till sin hjälp har man förutbestämda larmplaner som tar hänsyn till det aktuella objektets karaktär. Dessutom finns alltid en handlingsfrihet att utöka de styrkor som larmas om det bedöms nödvändigt vid det speciella tillfället. Vid långvariga och- eller omfattande olyckor finns ett operativt samarbete med andra räddningstjänster i länet/regionen, kallat Räddsam- F.

Alla räddningsinsatser leds av en räddningsledare som har det totala ansvaret för insatsen och som kan begära ytterliggare styrkor eller specialresurser till platsen. Samverkan sker med polis, sjukvård och andra myndigheter samt personal från det företag där olyckan skett. Denna samverkan är av avgörande betydelse för en lyckad räddningsinsats.

Vid större insatser aktiveras dessutom den ledningsorganisation som finns i form av yttre ledning och en förstärkt inre ledning enligt förutbestämda kriterier inom Räddsam- F samarbetet. Detta innebär att den yttre ledningen består av räddningsledaren med övergripande ansvar för insatsen, en skadeplatschef som samordnar arbetet på skadeplatsen samt sektorchefer som leder arbetet i de olika sektorerna på skadeplatsen.

Den inre ledningen stöder den yttre ledningen genom att ta fram beslutsunderlag för räddningsledaren. Dessutom fördelar staben resurser mellan olika samtidigt pågående insatser samt ser till att en acceptabel beredskap upprätthålls för nya händelser. Förutom detta ges information till media, allmänheten, andra myndigheter och organisationer.

Efter en insats görs en utvärdering av räddningsarbetet med en återkoppling till det berörda företaget för att ta tillvara erfarenheterna från insatsen. Detta syftar till att förbättra och utveckla våra arbetsmetoder vid kommande insatser.

Meddelande till allmänheten (VMA) i händelse av olycka

Allmänheten i Tranås tätort med ytterområden kan varnas via ett varnings- och informationssystem "Viktigt meddelande till allmänheten" (VMA) vid fara för liv. Meddelandet består av en tyfonsignal (som kommer att ljuda i Tranås C) följt av varningsmeddelande i radio. Viktigt meddelande kan aktiveras av SOS Alarm eller av räddningstjänsten i Tranås. För mer information om VMA läs i telefonkatalogen.

Underrättelse till annan stat

Om effekterna av en olyckshändelse på ett företag som omfattas av Sevesolagen skulle kräva åtgärder till skydd för befolkningen eller miljön i ett annat land än Sverige ska räddningstjänsten omedelbart meddela berörd myndighet i det landet. Analys av tänkbara olyckshändelser vid Carpenter Sweden AB har inte visat att sådana effekter kan påverka något grannland. Någon planering för sådan situation har därför inte gjorts.

Detaljerad plan för räddningsinsats vid Carpenter Sweden AB

Carpenter Sweden AB är ett amerikanskt ägt företag som tillverkar polyuretanplast som sedan vidarebearbetas till slutprodukter som t.ex. madrasser och kuddar samt till halvfabrikat som t.ex. möbelstoppling. Verksamheten i Tranås är uppdelad på två fabriksbyggnader, hus A och hus B. I hus A finns en formgjutningsanläggning med tillhörande bearbetningsavdelning. I hus B finns en blockskumningsavdelning samt en efterbearbetningsavdelning.

Carpenter Sweden AB omfattas av denna lagstiftning med anledning av den maximalt möjliga förvarade mängden av ämnet toulendiocyanat (TDI). Ämnet används som en av råvarorna vid produktion av polyuretanplast (skumplast).

De olyckor som, inom Sevesolagstiftningen bedöms kunna inträffa på Carpenter Sweden AB är:

- Utsläpp av TDI i samband med fyllning av lagertankar
- En storbrand på företaget

Utsläpp av TDI i samband med fyllning av lagertankar

För att finna inom vilket avstånd från utsläppsplatsen som allmänheten skulle kunna påverkas av ett TDI-utsläpp har uppgifter från s.k. korttidsverkan använts. Korttidsverkan, vad avser TDI, innebär att personer som befinner sig i en luftmiljö med en TDI- koncentration på 0,5 ppm (ppm= miljondelar) under ca 10 minuter får med största sannolikhet irritation i ögon och andningsvägar.

Gjorda beräkningar visar att korttidsverkan vid ett utsläpp, under de mest ogynnsamma förhållandena, uppkommer inom ett avstånd upp till ca 60 meter från utsläppsstället. På grund av lossningsplatsernas placering i förhållande till den omgivande bebyggelsen eller där människor normalt vistas, innebär händelsen en mycket liten risk eller påverkan för allmänheten.

Storbrand på företaget

En brand som påverkar lagertankarna för TDI har bedömts som mindre trolig. Detta eftersom utrymmena kring lagertankarna är försedda medsprinkler samt att väggar runt lagertankarna håller en hög brandklass. Objektet är försett med automatiskt brandlarm kopplat till kommunens räddningstjänst vilket innebär en snabb larmning vid händelse av brand.

Det mest troliga brandscenariot bedöms vara en brand i färdig produkt. En sådan bedöms ge mycket kraftig rökutveckling. Tack vare att en sådan brand kommer att vara mycket kraftig kommer röken att lyftas upp och spädas ut. Röken är dock ohälsosam i höga koncentrationer, vilket den bedöms kunna vara något hundratal meter från branden.

Sannolikheten att en brand ska spridas till hela fastigheten bedöms som mycket liten då objektet är försett med ett automatiskt brandlarm kopplat till kommunens räddningstjänst och även försett med vattensprinkler i hela fabriks och lagerlokalerna. Brandsektioneringar gör också att det är osannolikt att en brand ska spridas i fastigheten.

Ett scenario där man kan få en större brandspridning är vid ett sabotage där det automatiska brandlarmet och sprinkleranläggningen utsatts för någon typ av sabotage så att dessa fasta anläggningar för tidig upptäckt och tidig åtgärd av brand ej fungerar.

Larmplan

Räddningstjänsten i Tranås har en objektsspecifik insatsplan för Carpenter Sweden AB. Beroende på informationen vid larmmottagningen, samtidiga larm och omständigheterna i övrigt larmar SOS Alarm ut erforderliga enheter. Den första styrkan på plats är under normala omständigheter Tranås heltidsstyrka bestående av: 1 insatsledare, 1 styrkeledare och 2 brandmän med en anspänningstid på 90 sekunder. Även en FIP (första insatsperson) får larmet samtidigt som heltidsstyrkan och möter upp på olycksplatsen. Denna styrka beräknas kunna påbörja insats på objektet inom 7-8 minuter från inkommet larm. Utöver denna förstastyrka finns även 3 brandmän i deltidstyrkan i ständig beredskap med en anspänningstid på 5 minuter.

Det finns även en Brandingenjör i beredskap på Högländet som med automatik larmas och kan vara på plats vid objektet inom 45 minuter vid normala förhållanden.

När räddningsledaren är framme på skadeplatsen görs en första bedömning av exakt vilka enheter som erfordras samt hur länge dessa kommer att tas i anspråk.

Vid en större olycka kan räddningstjänsten ha en styrka om cirka 20 man på plats inom ca.30 minuter. Inom 60 minuter bedöms personalstyrkan kunna uppgå till ca. 50-70 man på plats, inklusive ledningsfordon. Larmas via SOS Alarm enligt larmplan inom Räddsam- F.

Vid en kemikalieolycka larmas ett antal räddningsstyrkor, där den närmsta styrkan, heltidsstyrkan från Tranås åker iklädd branddräkt och andningsskydd i syfte att utföra en snabb livräddande insats. Den andra räddningsstyrkan, som är deltidbrandmän förbereder sig för en kemdykarinsats iklädda kemskyddsdräkt och andningsskydd för en insats mot skadekällan. En förstärkning av kemdykare kan ske inom 45 minuter inom Räddsam- F organisationen.

Exempel på tänkbara enheter som larmas vid olika scenarier är;

- Ledningsenhet
- Räddningsenheter
- Vattenenheter
- Höjdenheter
- Specialenheter, Kem

Insatsplan

En insatsplan är en detaljerad beskrivning av anläggningen och dess risker. Insatsplanen är ett viktigt stöd för att fatta rätt beslut vid en räddningsinsats. Räddningstjänsten Tranås har tagit fram en insatsplan för Carpenter Sweden AB, (denna insatsplan bifogas denna "Plan för räddningsinsats" vid Carpenter Sweden AB).

Samverkan

Tranås räddningstjänst samverkar alltid med berörd anläggning vid en olycka. Vid Carpenter Sweden AB finns en ledningsorganisation som aktiveras vid en händelse och som ska vara ett stöd för räddningstjänstens räddningsledning. Beroende på olyckans omfattning kan samverkan även ske med polis, sjukvård, Tranås kommuns krisledningsnämnd, miljöförvaltningen, länsstyrelsen med flera.

Övning

Tranås räddningstjänst övar sin insatsförmåga vid Carpenter Sweden AB genom orienteringar för insatspersonalen.

Ledningsövningar, momentövningar, spelövningar och- eller fullskaleövningar genomförs vart tredje år.

Information och varning till allmänheten

Allmänheten ska genom annons i ett lokalt annonsblad som delas ut till samtliga hushåll i Tranås Kommun. I ”Plan för räddningsinsats vid Carpenter Sweden AB” informeras om hur man ska bete sig i händelse av brand eller olycka vid företaget.

I denna information ska ingå en beskrivning vad begreppet ”**Viktigt Meddelande till Allmänheten**” (VMA) innebär. Att man vid ett VMA- larm ska;

- Gå inomhus
- Stänga dörrar, fönster, ventiler och ventilationsanläggningar
- Lyssna på radio P 4 för information

Synpunkter

Enligt Sevesolagen och Lagen om skydd mot olyckor ska allmänheten ges möjlighet att lämna synpunkter på kommunens ”Plan för räddningsinsats”.

Synpunkter kan lämnas på följande vis;

E-post: raddning@tranas.se
Tel: 0140-682 52
Adress: Tranås Kommun
Samhällsskydd- och beredskap
573 82 TRANÅS